# Županijsko izvješće: Brodsko-posavska županija

Godina provedbe: 2022

Broj održanih sastanaka:
Broj usvojenih programa:

**Provedeni programi**

**Provedene ostale aktivnosti**

**Usvojeni dokumenti**

**Problemi u radu**

**Oblici suradnje i slično**

**Ciljevi županijske politike prema Akcijskom planu**

**Utrošena financijska sredstva za područje suzbijanja ovisnosti (zlouporabe droga)**
Iz proračuna županije:
Iz proračuna gradova:
Sveukupno:

**Popis ustanova i organizacija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na području županije**
Socijalne ustanove:
Zdravstvene ustanove:
Nevladine organizacije:

**Podatci o broju liječenih ovisnika od strane službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti (SZPO)**
Sveukupan broj ovisnika o drogama: 140
Broj opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 105
Broj novopridošlih opijatskih ovisnika u prethodnoj godini: 7
Broj konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 35
Broj novopridošlih konzumenata ostalih droga (ekstazi, marihuana, kokain, speed i druge) u prethodnoj godini: 9

Stopa liječenih ovisnika na području županije: 107,04

**Izvješće o suradnji Službi za mentalno zdravlje i prevenciju ovisnosti s nadležnim ustanovama (CZSS, DO, županijski uredi, NVO i druge relevantne ustanove) na području županije**
Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti (u daljnjem tekstu: Služba) i dalje kontinuirano surađuje sa nadležnim ustanovama u Slavonskom Brodu i Novoj Gradiški. Tijekom 2022. god. Služba u Novoj Gradiški je skrbila za 5 korisnika TZ "Susret" u Ivanovcu. Suradnja s CZSS se odvijala u smislu upućivanja korisnika na tretman u Službu, te upućivanja korisnika Službe u CZSS radi ostvarivanja prava iz njihove nadležnosti. U tretmanu Službe je tijekom 2022.god. bilo 4 osobe radi mjera liječenja ili odvikavanja od sredstava ovisnosti izrečenih od strane Županijskoga suda, Općinskog suda, Prekršajnog suda i CZSS i 4 osobe radi izvršenja odgojne mjere posebne obveze.
Također u suradnji s Probacijskim uredom u Požegi nastavlja se postpenalni prihvat korisnika, te provodi liječenje i

rehabilitacija. Jednako tako nastavljena je suradnju i sa Zatvorom u Požegi u vezi zajedničkih korisnika. Ostvarena je suradnja sa županijskim zavodima za javno zdravstvo u svezi zajedničkih pacijenata, kao i s Referentnim centrom za ovisnosti Ministarstva zdravstva i psihijatrijskim bolnicama u Republici Hrvatskoj. Kontinuirano su dostavljana izvješća i podatci Upravnom odjelu za zdravstvo, socijalnu skrb i hrvatske branitelje Brodsko-posavske županije , Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe sredstava ovisnosti na području Brodsko-posavske županije i Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo- Registar osoba liječenih zbog zlouporabe droga ukoliko se radi o osobama koje su u Službi u tretmanu zbog zlouporabe droga .Tijekom 2022. godine nastavljena je suradnja s udrugom „Ne-ovisnost“ koja je partner Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije u projektu Ministarstva zdravstva.

**Trend zlouporabe droga i vrste droga i ovisnosti koje su se tijekom prethodne godine pojavljivale na razini županije, ocjena trenda zlouporabe droga u odnosu na prethodnu izvještajnu godinu**

2022.g. bilježimo rast ukupnog broja korisnika koji su tijekom 2022 g. bili uključeni u tretman Službe. Ukupan broj ovisnika je 140 (2021.-134). Broj konzumenata/eksperimentatora je manji isti u odnosu na prošlu godinu 17 (2021: 24), broj osoba liječenih zbog ovisnosti o alkoholu je u porastu 15 (2021.11) kao i broj osoba liječenih radi ovisnosti o kocki isti 11 (2021:10).

U tretmanu Službe tijekom 2022. godine bilo je ukupno 140 osoba zbog liječenja ovisnosti (u Slavonskom Brodu 97 osoba, a u Novoj Gradiški 43 osoba). Od ukupnog broja osoba koji su bili u tretmanu zbog liječenja ovisnosti, 105 osobe su ovisnici o opijatima (u Slavonskom Brodu 67, a u Novoj Gradiški 38), a osoba koje su zatražile pomoć radi drugih ovisnosti je bilo 35 i od toga 1 ovisnik o kanabinoidima, 11 ovisnika o kocki (patoloških kockara), 15 ovisnika o alkoholu, 1 ovisnika o benzodiazepinima, te 7 ovisnika o kokainu. Od ukupnog broja opijatskih ovisnika, 104 ovisnika je na supstitucijskoj terapiji, a 1 je apstinent. Ove godine po prvi puta u našu službu su se javilo 7 novih opijatska ovisnika (6 SB, 1 NG). Opijatskim ovisnicima ukoliko stadij njihove bolesti to iziskuje propisujemo supstitucijsku terapiju. Postoje dvije vrste supstitucijske terapije koja se ordinira u skladu sa Smjernicama za farmakoterapiju opijatskih ovisnika - metadon i buprenorfin. Tijekom 2022. godine na supstitucijskoj terapiji metadonom bilo je 43 ovisnika (u Slavonskom Brodu 38, a u Novoj Gradiški 5), a na supstitucijskoj terapiji buprenorfinom (sa ili bez naloksona) 61 ovisnika (u Slavonskom Brodu 29 i u Novoj Gradiški 33). Osim pregleda liječnika specijaliste ili psihijatrijskih pregleda tijekom kojih se ovisnicima ordinira farmakoterapija (supstitucijska terapija, terapija komorbiditetnih psihijatrijskih poremećaja) s ovisnicima se provodi i individualni savjetovališni tretman, rad na modifikaciji ponašanja, individualna psihoterapija ponašanja, te individualna površinska psihoterapija. Ukoliko je uključena obitelj provodimo obiteljski savjetovališni tretman. Tijekom liječenja vrši se toksikološka analiza urina kako bi se utvrdila apstinencija od psihoaktivnih tvari, kao i uzimanje propisane terapije.

**Broj i vrsta preventivnih i drugih programa koje je Služba provodila na razini županije i drugi relevantni podaci o stanju i kretanju zlouporabe droga na području županije**

Preventivni rad možemo promatrati s nekoliko aspekata, a dominantno aktivnosti provodimo kao dio projekta MZ. Jedan oblik je edukacija javnosti koju provodimo putem internet stranice Zavoda različitim edukativnim člancima. Kako bi se približili populaciji o kojoj skrbimo novim načinima komuniciranja izradili smo Facebook stranice “Savjetovalište za mlade SB“, i “Savjetovalište za mentalno zdravlje i ovisnosti SB”, koju smo krajem godine objedinili u jednu stranicu. Prigodno objavljeno 10 članka:

1. “ Kako zaštiti djecu na internetu¬¬?“
2. „Dan ružičastih majica“
3. „Hrvatski dan nepušenja“,
4. „Kako s djecom razgovarati o ratu?“
5. „Svjetski dana borbe protiv alkoholizma“
6. „Play attention“
7. „Dan prava osoba s duševnim smetnjama u Republici Hrvatskoj - 6. lipanj“
8. „26. lipanj- Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama“
9. „Kako kvalitetno provesti ljetne praznike?“
10. “Izazovi odrastanja – adolescencija“
11. “Povratak u školske klupe“

12. „Društvene mreže i mentalno zdravlje“
Članci su objavljeni na web stranici NZZJZ BPŽ i/ili Facebook stranicama „Savjetovalište za mlade SB“ i „Savjetovalište za mentalno zdravlje SB.

Senka Gabud Gjurčević, dr.med., održala je 07. lipnja 2022. godine predavanje na Županijskom povjerenstvu za ravnopravnost spolova s temom „Mobbing-zlostavljanje na radnom mjestu“.
Tamara Brezičević, dipl.soc.radnica, zajedno s predstavnicom MUP-a, nastavila je održavati predavanje za učenike osnovnih škola u sklopu programa „Zdrav za 5“.
Od 29. lipnja do 01. srpnja 2022. godine, Biljana Vasilevski Rački, prof.psih., održala je edukaciju napredne razine programa PoMoZi Da s ciljem mentalno zdravstvenog opismenjavanja odgojno-obrazovnih djelatnika osnovnih i srednjih škola. Na edukaciji su sudjelovala 16 sudionika iz različitih osnovnih i srednjih škola Brodsko-posavske-županije. Program je razvijen u sklopu projekta Živjeti zdravo Hrvatskoga zavoda za javno zdravstvo.

Organizirali smo 6 predavanja u sklopu aktivnosti projekta nazvanoj „Javnozdravstveni dani“, sa slijedećim temama:
1.„Zaštita reproduktivnog mentalnog zdravlja – važnost edukacije o reproduktivnom zdravlju“, dr. sc. Irena Jurišić, dr. med. spec. školske medicine (31. svibnja 2022. godine)
2. „Zlostavljanje na radnom mjestu“ , Senka Gabud Gjurčević, dr. med. spec. psihijatrije
(4. listopada 2022. godine)
3.„Psihosocijalna podrška oboljelima od raka i njihovim obiteljima po modelu partnerstva u zajednici“, mr. Ljiljana Lukačević, specijalist kliničke psihologije
4.(25. listopada 2022.godine)
5.“Predstavljanje edukativnog programa PoMoZi Da – program zdravstvenog opismenjavanja odgojno-obrazovnih djelatnika u području mentalnog zdravlja djece i mladih“ , Biljana Vasilevski Rački, prof. psihologije
(29. studenog 2022. godine)
6. „Mentalno zdravlje djece i partnera u procesu razvoda braka“,
Bernarda Veseličić, mag. psych.
(13. prosinca 2022. godine
7. „Dualni poremećaji – pravilo, a ne iznimka“, Ivan Ćelić, dr. med. spec. psihijatrije
(20. prosinca 2022.godine)

“Mjesec borbe protiv ovisnosti” (od 15. studenog do 15. prosinca) ove godine je bio pod motom „ ; otključaj kavez“ (odnosno „Točka zarez otključaj kavez), te je bio obilježen uz koordinaciju naše Službe.
Organizatori su bili: Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti i Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Brodsko-posavske županije. U izradu plakata i osmišljavanje mota mjeseca uključila se likovna skupina Gimnazije „Matija Mesić“ iz Slavonskog Broda. Raspored aktivnosti bio je objavljen na našoj internet stranici.
Mjesec borbe protiv ovisnosti započeo je 15.11.2022. godine otvorenjem Izložbe grafičkih rješenja plakata kampanje Fakultativna nastava "Vizualna kultura i likovni izričaj" Fakultativna nastava "Digitalno oblikovanje" Izvannastavna aktivnost "Vizura" Gimnazije "Matija Mesić", čija je mentorica Snježana Kauzlarić, dipl. pov. umjetnosti, u velikoj dvorani Gradske knjižnice u Slavonskom Brodu.

Naša Služba je u Mjesecu borbe protiv ovisnosti organizirala dva predavanja stručnjaka s područja ovisnosti (on-line putem ZOOM platforme) za stručnjake koji se bave problematikom ovisnosti u zavodima za javno zdravstvo, bolnicama, školama, drugim institucijama i udrugama kako bi oni unaprijedili svoj rad na području problema ovisnosti kojim se bave i koji se u svom radu susreću s rizičnim ponašanjem i ovisnostima u svim dobnim skupinama, te se bave liječenjem i propisivanjem terapije opijatskim ovisnicima:
1."Ovisnost o internetu i videoigrama-koncentrat", predavač Irena Rojnić Palavra, dr. med., spec.psihijatrije i adiktolog
.
Predavanje je održano 12. prosinca.2022.godine preko Zoom platforme, uz financijsku potporu Brodsko-posavske županije.

2.„Dualni poremećaji – pravilo, a ne iznimka“,predavač  Ivan Ćelić, dr. med. spec. psihijatrije
Predavanje je održano 20. prosinca 2022.godine preko Zoom platforme, uz financijsku potporu ministarstva zdravstva.

Tijekom obilježavanja ovogodišnjeg Mjeseca borbe protiv ovisnosti i naši djelatnici su se aktivno uključili u njegovo obilježavanje raznim aktivnostima:
Tamara Brezičević, dipl. soc. radnica je zajedno s Irena Held, struč. spec. crim održala
više interaktivnih predavanja Zdrav za 5: „Nula promila“ za učenike osnovnih škola i  „Kako droga utječu na naše tijelo“ za učenike srednjih škola
Biljana Vasilevski Rački, prof.psih. je sudjelovala u radio emisiji  „Šiza-kriza“ na temu „Mjesec borbe protiv ovisnosti“, a koja je i održala interaktivno predavanje: „Ovisnost i mladi“ za učenike Klasične gimnazija „Fra Marijan Lanosović“ u Slavonskom Brodu.
Tamara Brezičević, dipl. soc. radnica zajedno s TZ „Susret“, TZ „Ne ovisnosti“ organizirala je okrugli stol: „Resocijalizacija danas“.
Senka Gabud Gjurčević, dr. med. spec. psihijatrije održala je dvije edukaciju za udomitelje : „Obitelj i ovisnosti“ u Centru za socijalnu skrb Slavonski Brod. Jedna je bila namijenjena udomiteljima za djecu, a druga za udomitelje za odrasle osobe.
Bernarda Veseličić, mag. psych održala je predavanje: „Mentalno zdravlje je moje pravo“ u Europskom domu Slavonski Brodu.

Centralna aktivnost naše Službe u „Mjesecu borbe protiv ovisnosti“ bio je „10. brodski simpozij o alkoholizmu kockanju i modrenim ovisnostima " koji smo organizirali uz potporu Ministarstva zdravstva u Slavonskom Brodu i uz suradnju s Katedrom za javno zdravstvo, Medicinskog fakulteta Osijek, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, a koji je održan  24. i 25. studenog 2022. godine. Tema ovogodišnjeg simpozija mu je bila: „Utjecaj suvremenog načina života na pojavnost modernih ovisnosti"
Ove godine simpozij se održao u hibridnom obliku te osim sudionika uživo, Simpozij je pratilo više od 200 sudionika preko ZOOM platforme
Kroz dva radna dana stručnjaci koji se bave problematikom i u svom radu se susreću sa rizičnim ponašanjem i ovisnostima kod mladih u zavodima za javno zdravstvo, centrima za socijalnu skrb, bolnicama, školama, drugim institucijama  i udrugama razmijenili su svoja iskustva i proširili svoja znanja na području ovisnosti. Kroz dva radna dana prikazan je problem ovisnosti sa različitih aspekata struka koje se u svom radu susreću s ovim problemom.
Pozvani predavači su bili :
prof. dr. sc. Neven Ricijaš - „Kompetencije za psihosocijalne intervencije u području ovisnosti o kockanju – nužnost za stručnjake u suvremenom društvu“
dr. sc. Davor Bodor - "Kockanje i ovisnost o kockanju u Republici Hrvatskoj - što nam se događa i zašto?"
Vesna Oršulić – „Ovisnost o pornografiji“
Anđelko Botica, dipl. psiholog – "Može li ovisnost biti zdrava ?"
izv. prof. dr. sc. Renata Glavak Tkalić, - „Istraživanja u području ovisnosti s osvrtom na trendove uporabe u općoj populaciji“
prof. dr. sc. Gordana Buljan Flander – „Djeca i moderne tehnologije-možemo li uhvatiti korak?“
Iz HZJZ su pozvane predavačice bile:
Josipa Lovorka Andreić, dipl. krim.  – „Rizični čimbenici za razvoj ovisnosti, aktualni trendovi i osiguranje kvalitete programa prevencije ovisnosti“
dr. sc. Ljiljana Muslić, klinička psihologinja i Martina Markelić, prof. sociologije – „Što nam ESPAD pokazatelji govore o utjecaju suvremenog načina života na pojavnost ovisničkih ponašanja mladih u 20-godišnjem razdoblju“

Dvije djelatnice naše Službe aktivno su sudjelovale na Simpoziju:
Tamara Brezičević, dipl. soc. radnica s posterom: „Utjecaj online škole i Covid-10 bolesti na mentalno zdravlje osnovnoškolaca“ i
Senka Gabud Gjurčević, dr. med. spec. psihijatrije predavanjem: „Samo mijena stalna je“- izazovi na području

ovisnosti u proteklih deset godina“

Sveukupno utrošena sredstva za provedbu istraživanja iz proračuna županije:
Broj kaznenih djela vezanih uz zlouporabu droga na području županije:
Broj prekršajnih prijava vezanih uz zlouporabu droga na području županije:
Broj zapljena:

Vrste zaplijenjenih droga